

τηγών, φιλοσόφων, ῥητόρων, ποιητῶν καὶ συγγραφέων τῆς ἀρχαιότητος. Ἐν αὐταῖς διαπρ. ποιῶν αἱ προτομαὶ τοῦ Δημοσθένους, τοῦ Ἱπποκράτους, τοῦ Σωκράτους, τοῦ Ὀμήρου, μάλιστα δὲ ἡ τῆς Ἀσπασίας, ἐπιχέουσα χαροποιῶν τι γόητρον ἐν τῷ μεσῷ τῶν μεγάλων τούτων σπουδαίων ἀνδρῶν, οἵτινες ἐτίμησαν τὸ κάλλος ὡς μνηδίαμα τῶν θεῶν.

Ἐν δὲ τῇ μεγάλῃ λεγομένῃ αἰθούσῃ θαυμάζομεν ἀγάλμα ἐκ βασιλτοῦ κολλοσσίου τοῦ Ἡρακλείου παιδός, ἱστ. μνον μεταξὺ δύο Κενταύρων, οἵτινες νομίζονται ἀριστουργήματα τῆς κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἀδριανοῦ ἑλληνικῆς τέχνης. Ἐκ τῶν δύο τούτων Κενταύρων ὁ μὲν εἶναι γέρον, καὶ φαίνεται περίλυπος, βλέπων ἑαυτὸν δεδεμένον ὀπισθεν τὰς χεῖρας· ὁ δὲ, νέος, ἐλεύθερος καὶ εὐθυμος, ἔχων τὸν μὲν δ.ξ.ὶὸν βραχίονα ἐπικρμένον ἐν σχήματι εὐθυμίας ὑπερβαλλούσης, τὸν δὲ ἀριστερόν φέροντα ῥάβδον ποιμαντικὴν καὶ νεβρίδα. Ἐμπροσθεν τῶν δύο θείων τούτων ἑσθῶν αἰσθάνεται τις πάλιν τὴν δύναμιν τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς φαντασίας καὶ τέχνης. Τὰ φαντασιώδη ταῦτα ζῶα, ἅτινα ἐδημιούργησιν ἡ θερμὴ τῶν ἐλλήνων ποιητῶν φαντασία, παρίστανται οὕτω φυσικῶς, ὥστε ὁ βλέπων αὐτὰ πιστεύει ἀμνηστῶς· ὅτι ἀληθῶς ὑπάρχουσιν ἐπὶ τῆς γῆς τοιαῦτα τέρατα. Ὁ βλέπων τὸν ζῶντα καὶ κινούμενον τοῦτον δεύτερον Κένταυρον ἀπάγεται διὰ τῆς φαντασίας εἰς τοὺς πρώτους τῆς δημιουργίας αἰῶνας, καθ' οὓς ἡ γῆ ἐκαλύπτετο ἐπὶ ὑπὸ φυτείας ἀγρίας καὶ οὕτω πυκνῆς, ὥστε ὁ ἀνθρώπος εἶχε πόδας ἱαποῦ, ὅπως δ' ἀπερῶ τὰς θαυροφύλλους, προκατακλυσμάϊς λόχμας πρὸς θόρον τῶν ἐν αὐταῖς ἀγρίων θηρίων.

Ἡ μεγάλη αἴθουσα περιέχει πολλὰ ἄλλα πολυτίμα ἔργα, ἐν οἷς καταλείπονται καὶ αἱ δύο Ἀμαζόνες, ἡ μὲν πεπληγμένη, ἡ δὲ ἐτοιμαζομένη εἰς μάχην καὶ λαμβάνουσα τὸ πύζον, ἀμρότεροι προέοντα ὑψηλῆς καλλιτεχνικῆς ἐκτέλεσεως.

Ἐν τῇ ἐπομένῃ αἰθούσῃ τοῦ Φαῖνου εἶναι ἐν τῶν θαυμάτων τοῦ Καπιτωλίου μουσείου, ὁ Φαῖνος ἐν τῷ τρυφερῷ. Ἡ τέχνη, ἡ ὕλη, ἡ διατέρεται αὐτοῦ, τὰ πάντα, καθιστῶσι τὸ ἀγαλμα τοῦτο σπάνιον καὶ ἀτίμητον· ἐπειδὴ ὁ Φαῖνος οὗτος εἶναι τὸ μόνον ἐκ πορφύρεου περισωθὲν φυσικῶς μεγέθους ἑλληνικὸν ἔργον, τὸ δὲ πορφύρεον μέγεθος ἦτο κατὰλλιλότατον πρὸς παράστασιν τοῦ τέκνου τοῦ Πάριου. Ἡ ἡδυπάθεια καὶ ἡ μέθη ἐκαιψὲν τὸ βωμολέον τοῦτο σῶμα οὕτως, ὥστε φαίνεται ἐτοιμὸς ῥομπόν. Μετὰ δὲ τὸν Φαῖνον διαπρέπει ὁ ἀποσπῶν τὴν Ἀλκίον, ἔργον θαυμαστῆς καὶ τοῦτο ἀληθείας. Ὁ θεατὴς νομίζει ὅτι πάσχει τὸν πόνον, ὃν αἰσθάνεται ὁ παῖς οὗτος

ἀποσπῶν τὴν Ἀλκίον τοῦ ποδός. Τινὲς ὑποθέτουσιν ὅτι τὸ ὄραϊον τοῦτο ἀγαλμα εἶναι τὸ ἔργον τοῦ περιφρήμου γλύπτου καὶ τορευτοῦ Βοηθῶ τοῦ Καρχηδονίου ἢ μᾶλλον Καρχηδονίου, τοῦ ποιήσαντος, κατὰ τὸν Πικρανίαν, ἐπίχρυσον καθήμερον μινυάκιον ἐν τῷ Ἡραίῳ τῆς Ὀλυμπίας. Ὁ τεχνίτης οὗτος ἐξειργάσατο κατὰ τὸν Πλίνιον καὶ ἕτερον ὀνομαστὸν ἔργον, παῖδα ἀποπνέοντα χθονα, οὕτως πολλά διασώζονται μέχρι τοῦδε ἐν τίγρῳ.

Παρ' αὐτὸν ἵσταται ἕτερος Φαῖνος ἀεττεμμένος· κισσῷ, νεβρίδα περιζωσμένος, ἀπαλύνει καὶ μεμνῶς βλέπων, ὡς λέγει ὁ Πλουτάρχος, ὃν πολλοὶ νομίζουσιν ἀπομνησκόμενον τοῦ περιφρήτου Φαῖνου τοῦ Πραξιτέλου, τινὲς δὲ ἔργον αὐτοῦ τοῦ τεχνίτου.

Ἐν τῇ παρακειμένῃ αἰθούσῃ λεγομένῃ τοῦ Γαλάτου διαπρέπει τὸ ἀγαλμα τοῦ παπληγμένου Γαλάτου, ἐξ οὗ ἔργον αὐτῇ τὴν ἐπίκλησιν. Τινὲς ὀνομάζουσι τὸν ἀποθνήσκοντα τοῦτον στρατιώτην Μοισομάχον. Ἀλλὰ τὸ ἀγαλμα τοῦτο, ἐν ᾗ τὸ ἔργον τινὲς τῶν μεγίστων τεχνιτῶν τῆς Ἑλλάδος, δὲν ἠδύνατο νὰ παριστᾷ μονομάχον· ἐπεὶ δὲ κατὰ τοῦ ὄραϊου τῆς γλυπτικῆς αἰῶνας οἱ Ἕλληνες ἀγνόησαν τοὺς βασιλέας τούτους ἀγῶνας. Ἀλλῶς τε ἡ σάλπιγξ, ἣν βλέπει τις τετρασπόμενος παρὰ τοῖς ποσὶ τοῦ ἀγάλματος, τὸ περὶ τὸν λαίμῳ αὐτοῦ σχοινίον, καὶ ἡ ὠσειδὴς ἀσπίς, ἐφ' ἣς πλαγίῳζει, δὲν εἶναι σύμβολα μονομάχου. Τούναντίον τὰ πάντα κινεῖται ὅτι εἶναι μᾶλλον μαχητῆς στρατιώτης, Γαλάτης ἢ Ῥωμαῖος, ἡ τραχύτης τῶν τοῦ προσώπου σημείων, οἱ μύστακες, αἱ σιμαί, αἱ φρίττουσαι καὶ πυκναί τρίχες, μάλιστα δὲ ἡ ἐλλειψὶς μεγαλοφυΐας· ἐπειδὴ τὸ ἀγαλμα παριστᾷ μὲν τὴν σωματικὴν ἀλγηδῶνα, ἀλλ' ἀμοιρεῖ τοῦ ἐξουθενήσαντος τὸν θάνατον ἡρωικοῦ ἐν θυσιάζοντος, ὃν βλέπει τις ἐπιπνέοντα ἐπὶ πάντων τῶν γυναικῶν ἑλληνικῶν ἔργων. Τοιαύτη εἶναι ἡ γνώμη τοῦ Βισκόντι.

A. M.

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ προσχέρι.)

ΟΙ ΔΥΟ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ

Συνέχεια.

— Ἀχμέτ, σὲ εὐχαριστῶ. Ἡ θυσία, εἰς τὴν ὁποῖαν με ὑποβάλλεις καὶ τὴν ὁποῖαν ἀναλαμβάνω εὐχαρίστως, εἶναι ἀνταξίαν τῆς φιλίας μας. Οἱ νόμοι τῆς φύσεως δυνάμει νὰ ἀνατραπῶσιν, ἀλλ' οὐδέποτε ἐκ τοῦ στόματός μου ἔξελθῇ λόγος δυνάμει νὰ παραβῇ τὴν ἡσυχίαν τῆς ἀδελφῆς μας... Ἐλθέ εἰς τὰς ἀγκάλας μου... Οὕτως, ὁ Θεὸς, ἀ-

ποσπῶν με ἀπὸ τῶν ἀγκάλων σου, νὰ με ῥίψῃ εἰς τὰς βασάνους τῆς αἰωνίου κολλάσεως, ἐάν οἱ λόγοι μου δὲν παράσχῃσι τὴν ἡρεμίαν εἰς τὴν καρδίαν τῆς Χαλκιδέ!...

— Εὐχαριστῶ, εὐχαριστῶ, ἀδελφέ, ἐλθέ νὰ σὲ ἀσπασθῶ καὶ πάλιν. Ἀχ! ἐάν ἤξευρα, ὅποιον βάρος ἀφῆρθε ἀπὸ τὴν καρδίαν μου!...

ΙΑ'

Μετὰ δύο ἡμέρας, κατὰ τὴν ὁρισθεῖσαν ὑπὸ τῶν νέων ὥραν, ὁ Πέτρος μεταβηθεὶς τὴν οἰκίαν τοῦ Χαλκιδέ, κομίζων μεθ' ἑαυτοῦ πάντα τὰ πρὸς ζωγραφίαν ἀναγκαῖα.

Ἐκαστος δύνανται νὰ ἐννοήσῃ μεθ' ὁποίας ἀσπ. ἔς εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, μεθ' ὁποίων παλμῶν εὐαρέστου ἀγωνίας καὶ συγκινήσεως ἀνῆρχετο τὰς κλύμακας αὐτῆς.

Ἄμα εἰσελθὼν, ἐζήτησε τὸν Ἀχμέτ, ὅστις παραλαβὼν ὠδήγησεν αὐτὸν εἰς τὸν θάλαμον τῆς Χαλκιδέ.

Ἐνὸς ἐπλησιάζοντος πρὸς τὴν θύραν, τὰ βήματα τοῦ Πέτρου ἐγένοντο ἐπὶ μᾶλλον ἄτακτα, οἱ πόδες τοῦ ἑστραμμένου τοῦ αἵματός συνέβησαν ὅλον εἰς τὴν καρδίαν, θανάσιμος δὲ ὠχρότης ἐπαχύνθη ἐπὶ τοῦ προσώπου του, διότι συνεσθάνετο ὁ δυστυχὴς τί ἐμελλε νὰ συναντήσῃ, ὅποιον ὑπεράνθρωπον ἀγῶνα ἀνελάμβανεν.

Ἡ Χαλκιδέ, γινώσκουσα τὴν ὥραν, καθ' ἣν ἐμελλε νὰ ἐλθῇ ὁ Πέτρος, καὶ βλέπουσα αὐτὴν πλησιάζουσαν, ἐκάθητο, — ἡ μᾶλλον δὲν ἐκάθητο — ἀνυπόμονος ἐν τῷ δωματίῳ τῆς ἀναμύνουσα.

Ἰστατο, περιπάτει κατὰ μέλος καὶ πλάτος τοῦ δωματίου, ἐκάθητο, αἶρνε ἡγερέτο, δικτυθόνετο πρὸς τὸ παράθυρον, ὁπότεν, δυσανασχετοῦσα διότι δὲν ἔδωκε τίποτε, μετέβαινεν εἰς τὴν θύραν, τὴν ἤνοιγεν, ἠεροῦζετο, ἀλλὰ πάντοτε τίποτε. Ἐπὶ τέλους διέκρινε βήματα, ἤκουσε κυνομιλίαν, — ἀσφονῶς τοῦ ἀδελφοῦ τῆς καὶ τοῦ Πέτρου, ἀλλ' ἀντὶ νὰ ἐξέλθῃ πρὸς συνάντησιν τῶν ἐρχομένων, ὡς ἕκαστος τῶν ἀναγνώστων περιέμενεν, αὐτῇ, κλείτασα τὴν θύραν, ἐρρίθη ἐπὶ τινος σοφῆ καί, καλύψατα τὸ πρόσωπον, περιέμενεν, ὡς κατὰδικος τὸν θάνατον...

Καίπερ ἀφελὲς καὶ ἀπλῆ, ἀπειρος δὲ ὅλως τοῦ αἰσθήματος, ὅπερ τὸ πρῶτον ἐπλήρωσε τὴν καρδίαν τῆς, εἶχε τὴν ἑαυτοῦ ἐσθὴν αἰδῶ τῆς γυναικὸς, ἥτις πάντοτε ὑπάρχει ἐν αὐτῇ, καὶ ὅταν ἀκόμη παρὰ τοῦ ἀγῶνός καὶ ὅταν ἀκόμη ἐξολισθήσῃ...

Μετ' ὀλίγον ἡ θύρα ἀνεῳχθη καὶ οἱ δύο νέοι εἰσῆλθον. Ἡ Χαλκιδέ μόλις